

96/09

Oslo kommune
Plan- og bygningsetaten

Bydelsutvalget i Bydel St.Hanshaugen
v/bydelsadministrasjonen
Akersbakken 27
0130 Oslo
INTERNPOST

Bydel St. Hanshaugen Sentralarkivet		
Uoff. §	10 AUG 2009	Aveskv.
Sak: 06/1657	Dok. 11	
Arkivkode	512.1	

Dato: 06.08.2009

Deres ref:

Vår ref (saksnr): 200608340-111 Saksbeh: Vibeke Arnesen
Oppgís alltid ved henvendelse

Arkivkode: 512.1

UNDERRETNING AV POLITISK PLANVEDTAK - KEYSERS GATE 6 - 8 - TEATERGATA 9 - REGULERINGSPLAN

Oslo Bystyre vedtok 13.05.2009 reguleringsplan for Keyzers gate 6-8, Teatergata 9 (Regjeringsbygg), gnr. 208 / bnr. 363 , med sikte på å legge til rette for offentlige kontorer, gjennom nybygg og ombygging av eksisterende bygg, samt bevaring av Keyzers gate 8.

Vedtaket lyder slik:

"Oslo bystyre vedtar med hjemmel i plan- og bygningslovens § 28-1 nr.1, jf. §27-2 nr.1, reguleringsplan med reguleringsbestemmelser for Keyzers gate 6-8 og Teatergata 9, som reguleres byggeområde for offentlig bygning (kontor), byggeområde for offentlig bygning (kulvert) under terreng og spesialområde-bevaring (offentlig bygning (kontor)) som vist på kart merket OP3-200608340, datert 03.03.2008 og revidert 18.11.2008."

Vedtatt plankart og reguleringsbestemmelser kan ses ved henvendelse til Plan-og bygningsetatens kundesenter.

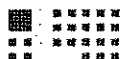
Orientering om reglene for klageadgang, erstatning og innløsning er vedlagt dette brev.

Eventuell klage over vedtaket må sendes Plan- og bygningsetaten **senest 31.08.2009**.

PLAN- OG BYGNINGSETATEN
Kundesenteret

Sign.
Heike Knoll, kundekonsulent

Vedlegg

Plan- og bygningsetaten

Besøksadresse:
Vahls gate 1, 0187 Oslo

Sentralbord: 02 180
Kundesenteret: 23 49 10 00

Bankgiro: 6003.05.58920
Org.nr.: 971 040 823 MVA

Oslo kommune
Plan- og bygningsetaten

ORIENTERING OM

KLAGEREGLER, ERSTATNING OG INNLØSING

KLAGEORGAN

Vedtaket kan påklages til Miljøverndepartementet, jfr. plan- og bygningslovens § 15.

Departementet har i medhold av samme bestemmelse overført sin myndighet til Fylkesmannen i Oslo og Akershus til å avgjøre saker om klage over vedtak fattet av direktøren for Plan- og bygningsetaten- /byutviklingskomiteen/bystyret.

KLAGEADRESSAT

Klagen skal sendes til:

Plan- og bygningsetaten, boks 364 Sentrum, 0102 Oslo.

Plan- og bygningsetaten forbereder klagesak og sender klagen til Fylkesmannen i Oslo og Akershus.

KLAGEFRIST

Dersom det ikke er angitt en bestemt klagefrist i kunngjøringen av planvedtaket, vil klagefristen være 3 uker fra den dag dette brevet kom frem. Det er tilstrekkelig at klagen er postlagt innen fristens utløp.

Dersom De klager for sent, kan vi se bort fra klagen. De kan søke om å få forlenget fristen, men da må De oppgi årsaken til at De ønsker det.

KLAGENS INNHOLD

De må presisere:

- hvilket vedtak De klager over
- årsaken til at De klager
- den eller de endringer som De ønsker
- eventuelle andre opplysninger som kan ha betydning for vurderingen av klagen

Klagen må undertegnes.

UTSETTING AV GJENNOMFØRINGEN AV VEDTAKET

Selv om De har klagerett, vil planen tre i kraft straks den er vedtatt og søknad om tiltak i samsvar med planen vil kunne godkjennes. De kan imidlertid søke om å få utsatt iverksettelsen av vedtaket til klagefristen er ute eller til klagen er avgjort (søke oppsettende virkning). Slik søknad sendes Plan- og bygningsetaten og begrunnes. Plan- og bygningsetatens avgjørelse om oppsettende virkning kan ikke påklages, men De kan selv bringe spørsmålet om oppsettende virkning direkte inn for Fylkesmannen til ny vurdering.

RETT TIL Å SE SAKSDOKUMENTENE OG TIL Å KREVE VEILEDNING

Med visse begrensninger har De rett til å se dokumentene i saken. Reglene om dette finnes i forvaltningsloven §§ 18 og 19. De må i tilfelle ta kontakt med Plan- og bygningsetaten. De vil da få nærmere veiledning om adgangen til å klage, om fremgangsmåten og om reglene for saksbehandlingen.

Plan- og bygningsetaten
Kundesenteret

Inf

Besøksadresse:
Vahls gate 1, 0187 Oslo
Postadresse:

Telefon: 23 49 10 00
Telefaks: 23 49 10 01
E-post: postmottak@

Bankgiro:
6003.05.58920
Organisasjonsnummer:

97/09

Oslo kommune
Plan- og bygningsetaten
Avdeling for Områdeutvikling

se varslingsliste

Bydel St. Hanshaugen Sentralarkivet		
Uoff. §	11 AUG 2009	Avskv.
Sak: 09/1722	Dok. 1	
Arkivkode	512	

Dato: 07 AUG. 2009

Deres ref:

Vår ref (saksnr): 200805957-29 Saksbeh: Tine Aagesen
Oppgis alltid ved henvendelse

Arkivkode: 512.1

LANGKAIA 1, BJØRVIKA
UNDERRETNING OM VEDTATT MINDRE VESENTLIG ENDRING

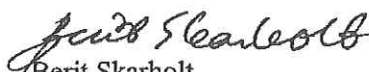
Det varsles herved at Plan- og bygningsetaten 29.06.2009 fattet følgende vedtak:

Plan og bygningsetaten vedtar, med hjemmel i plan- og bygningslovens § 28-1 nr. 2 og i henhold til delegert myndighet gitt av bystyret 6.5.1997, mindre vesentlig endring av reguleringsplan vedtatt 15.06.2004, med senere mindre endringer, S-4099 (200100321) Reguleringsplan for Bjørvika – Bispevika – Lohavn. Endringen består i å forskyve formåls grensen mellom fortau og Havnelerets byggeområde slik at det tilrettelegges for fire plasser for kortidsparkering mellom fortau og sykkelfelt. Dette som foreslått av Langkaia 1 AS, og vist på kart merket OP5-200805957 og i reguleringsbestemmelser og datert Plan- og bygningsetaten 09.06.09.

I henhold til § 15 i plan- og bygningsloven og forvaltningslovens § 28 kan Plan- og bygningsetatens vedtak påklages til Fylkesmannen i Oslo og Akershus. Eventuelle klager må sendes Plan- og bygningsetaten innen 07.09.2009.

Orientering om klagereglene vedlegges.

PLAN- OG BYGNINGSETATEN
Avdeling for områdeutvikling
Områdeplan 5 - Fjordbyen

Berit Skarholt
avdelingsdirektør

Tine Aagesen
saksbehandler

Vedlegg: Orientering om klagereglene
Saksfremstilling

Plan- og bygningsetaten

4

Besøksadresse:
Vahls gate 1, 0187 Oslo

Sentralbord: 02 180
Kundesenteret: 23 49 10 00
Telefaks: 2 4

Bankgiro: 6003.05.58920
Org.nr.: 971 040 823 MVA

98/09

Oslo kommune
Bydel St. Hanshaugen

Næringsetaten
Tollbugata 27
0157 OSLO

Dato: 31.08.2009

Deres ref:
53937-01/0001

Vår ref (saksnr):
200901651-2

Saksbeh:
Milla Dokka, 23475204

Arkivkode:
944.4

**ICEBAR OSLO BY ICEHOTEL, KRISTIAN IV'S GATE 12: HØRINGSUTTALELSE
TIL SØKNAD OM BEVILLING FOR SKJENKING AV ALKOHOL INNE**

Bydel St. Hanshaugen viser til søknad fra *organisasjonsnummer 916 322 348 Resthon AS* som, på vegne av *Icebar Oslo by Icehotel, Kristian IV's gate 12, 0164 Oslo*, søker om bevilling for skjenking av alkohol inne med åpningstid til kl 03:30 og skjenketid inne til kl 03:00.

Icebar Oslo by Icehotel har ikke skjenkebevilling. Dette er en ny søknad. Virksomhetsadressen *Kristian IV's gate 12*, ligger i området definert som "indre del av sentrum".

Søknaden holder seg til bestemmelsene i FOR 2006-05-03 nr 490: Forskrift om serverings-, salgs- og skjenkebevillinger, Oslo kommune, Oslo, § 1 a) **Åpningstider for serveringssteder i sentrum** og § 2 **Skjenketid for alkoholholdig drikk** og kan derfor behandles administrativt etter bydelsutvalgets delegasjon av myndighet.

Høringsuttalelse:

Bydelsdirektørens vurdering er at denne skjenkebevillingen ikke vil føre til økte sosiale - eller miljømessige problemer i området. Bydelsdirektøren anbefaler at *Icebar Oslo by Icehotel, Kristian IV's gate 12, 0164 Oslo* får skjenkebevilling for servering av alkohol inne med åpningstid til kl 03:30 og skjenketid inne til kl 03:00.

Det forutsettes at bevillingen utøves etter gjeldende lover, forskrifter og regelverk, og for øvrig på en forsvarlig måte.

Vedtaket er fattet av bydelsdirektøren etter delegert myndighet (BU-sak 166/07 av 30.10.2007).

Med hilsen

Tone Frønes
bydelsdirektør

Kjersti Halvorsen
avdelingssjef

Bydel St. Hanshaugen

Besøksadresse:
Akersbakken 27

Postadresse:
Postboks 6999 St.Olavs
plass
0130 Oslo

02 180

Epost: postmottak@bsh.oslo.kommune.no
Internett: www.bsh.oslo.kommune.no

Bankgiro: 6004 06 03088
Org.nr: 971 179 686

99/09

Oslo kommune
Bydel St. Hanshaugen

Næringssetaten
Tollbugata 27
0157 OSLO

Dato: 31.08.2009

Deres ref:
53943-01/0001

Vår ref (saksnr):
200901758-2

Saksbeh:
Milla Dokka, 23475204

Arkivkode:
944.4

MOJO BAR, SKIPPERGATA 20: HØRINGSUTTALELSE TIL SØKNAD OM BEVILLING FOR SKJENKING AV ALKOHOLHOLDIG DRIKK INNE

Bydel St. Hanshaugen viser til søknad fra *organisasjonsnummer 992 727 128 Ariel Hallen – Mojo* som, på vegne av *Mojo Bar, Skippergata 20, 0152 Oslo*, søker om bevilling for skjenking av alkohol inne med åpningstid til kl 03:30 og skjenketid inne til kl 03:00.

Mojo Bar har ikke skjenkebevilling. Dette er en ny søknad. Virksomhetsadressen *Skippergata 20* ligger i sentrum.

Søknaden holder seg til bestemmelsene i FOR 2006-05-03 nr 490: Forskrift om serverings-, salgs- og skjenkebevillinger, Oslo kommune, Oslo, § 1 a) **Åpningstider for serveringssteder i sentrum** og § 2 **Skjenketid for alkoholholdig drikk** og kan derfor behandles administrativt etter bydelsutvalgets delegasjon av myndighet.

Høringsuttalelse:

Bydelsdirektørens vurdering er at denne skjenkebevillingen ikke vil føre til økte sosiale - eller miljømessige problemer i området. Bydelsdirektøren anbefaler at *Mojo Bar, Skippergata 20, 0152 Oslo* får bevilling for skjenking av alkoholholdig drikk inne med åpningstid til kl 03:30 og skjenketid inne til kl 03:00.

Det forutsettes at bevillingen utøves etter gjeldende lover, forskrifter og regelverk, og for øvrig på en forsvarlig måte.

Vedtaket er fattet av bydelsdirektøren etter delegert myndighet (BU-sak 166/07 av 30.10.2007).

Med hilsen

Tone Frønes
bydelsdirektør

Kjersti Halvorsen
avdelingssjef

Bydel St. Hanshaugen

Postadresse:
Postboks 6999 St.Olavs
plass
0130 Oslo

02 180

Bankgiro: 6004 06 03088
Org.nr: 971 179 686

Besøksadresse:
Akersbakken 27

Epost: postmottak@bsh.oslo.kommune.no
Internett: www.bsh.oslo.kommune.no

100/09

Oslo kommune
Bydel St. Hanshaugen

Mette Libak Hveem
Thereses gate 7 B
0358 OSLO

Dato: 27.08.2009

Deres ref:	Vår ref (saknr):	Saksbeh:	Arkivkode:
	200901669-2	Claus Fischer, 23475216	215.7

BREV OM LOV OM HELLIGDAGSFRED - BEKREFTELSE PÅ MOTTAK OG FORMIDLING TIL BYDELSUTVALGET

Vi bekrefter 28. juli i år å ha mottatt et brev fra deg om framtiden til denne loven. Saken er lagt fram for arbeidsutvalget og blir sendt til bydelsutvalget i september.

Med hilsen

Tone Frønes
bydelsdirektør

Kjersti Halvorsen
avdelingssjef for Oppvekst-
og nærmiljøseksjonen

Bydel St. Hanshaugen

Besøksadresse:
Akersbakken 27

Postadresse:
Postboks 6999 St. Olavs
plass
0130 Oslo

Sentralbord: 02 180
Telefaks: 23475270

Epost: postmottak@bsh.oslo.kommune.no
Internett: www.bsh.oslo.kommune.no

Bankgiro: 6004 06 03088
Org.nr: 971 179 686

101/09

Oslo kommune
Byrådsavdeling for miljø og samferdsel

Bydelene

Dato: 03.07.2009

Deres ref.:

Vår ref. (saksnr.):
200600530-77

Saksbeh.:
Ellen-Christine Koren, 23461512

Arkivkode:
531

OPPFØLGING AV BYSTYRETS VEDTAK AV 17.12.2008 SAK 464 EVALUERING AV NYE OPPGAVER TIL BYDELENE

Bystyret behandlet i møte 17.12.2008 sak 464, Evaluering av forsøk med nye oppgaver til bydelene – byrådssak 155 av 26.08.2008, og fattet følgende vedtak punkt 3 og 4:

3.

Forsøk med overføring av bestilleransvar for drift og vedlikehold samt trafikkregulering av lokale kommunale veier videreføres i bydelene Grünerløkka og Vestre Aker. Byrådet gis fullmakt til å plukke ut ytterligere en bydel til forsøket. Forsøket varer t.o.m. 31.12.2010.

4.

Bydelene får ansvaret for trafikkregulering av lokale kommunale veier.

Finanskomiteen hadde følgende flertallsmerknader:

Disse medlemmer (Komiteen) merker seg at to av forsøksbydelene, Grünerløkka og Vestre Aker, ønsker å videreføre forsøket med bestilling av vedlikehold av veier. Den tredje forsøksbydelen, Bjerke, ønsker derimot ikke å videreføre dette.

Komiteens flertall, medlemmene fra A, H, SV og V, ...

Disse medlemmer går derfor inn for å videreføre dette forsøket i Grünerløkka og Vestre Aker, samt i en bydel til. Forsøket med trafikkregulering av lokale veier, er det bred oppslutning om både i forsøksbydelene og i de andre bydelene om at bør fortsette.

Vedtaket innebærer at forsøket med drift og vedlikehold av lokale kommunale veier fortsetter i bydelene Vestre Aker og Grünerløkka og én bydel til. Forsøket med trafikkregulering oppheves, og ordningen gjøres permanent for alle bydelene.

Vedtaks punkt 3 – Ny forsøksbydel

Bydel Bjerke ønsker ikke lenger å ha ansvaret for drift og vedlikehold av lokale kommunale veier uten kollektivtrafikk. Byrådet er gitt fullmakt til å plukke ut en ny forsøksbydel.

Forsøksordningen innebærer blant annet at bydelene stiller med fast representant på Samferdselsetatens driftsmøter med entreprenøren. Slike møter holdes hver 14. dag. Bydelene

Byrådsavdeling for miljø og
samferdsel

Postadresse:

Rådhuset, 0037 Oslo

E-post: postmottak@byr.oslo.kommune.no

må forholde seg til områdekontaktene Samferdselsetaten har inngått for drift og vedlikehold, men bydelenes representant er med på å fatte beslutninger angående drifts- og vedlikeholdsoppgaver som snøbrøyting, strøing, bortkjøring av snø, tømning av sluk, vårrengjøring, renhold og asfaltlapping for veier bydelen har ansvaret for.

Vi ber bydeler som er interessert i å delta i forsøket om en tilbakemelding innen 31.08.2008

Da byrådet fattet vedtak angående forsøksbydeler, sak 1126/03 ble det lagt til grunn at forsøksbydelene skulle ha en rimelig geografisk fordeling/representativitet i forhold til bydelssektoren og bydelene Vestre Aker, Grünerløkka og Bjerke ble valgt som forsøksbydeler.

Forsøksordningen ble ikke opphevet slik byrådet la til grunn i forslaget for budsjett 2008. Midlene til drift og vedlikehold i forsøksbydelene ble i 2008 tilbakeført til Samferdselsetatens budsjett. For 2009 utgjør dette 2,908 mill. kroner for Bydel Grünerløkka og 9,639 mill. for Bydel Vestre Aker.

Vedtaks punkt 4 - trafikkregulering

I byrådssak 1125/03 ble følgende sagt om forsøket med trafikkregulering:

Forsøket innebærer at vedtakskompetanse legges til bydelsutvalget, men at saksforberedelsen fortsatt skal på etatsnivå. Samferdselsetaten er i dag saksforbereder vedrørende humper, skilt der kommunen er gitt myndighet, oppmerking og veistenginger. Vanlig saksgang for stengesaker er via en reguleringsplan som saksforberedes av Plan- og bygningsetaten og vedtas av bystyret. Veistenginger ble ikke vurdert spesielt i byrådssak 57/02 og antas for omfattende å ta inn i forsøket.

Forsøket med trafikkregulering omfatter visse skilt, veimerking, humper og innsnevring i veibanen der slike tiltak ikke krever vedtak etter plan- og bygningsloven. Myndigheten gjelder lokale, kommunale veier uten kollektivtrafikk.

Før bystyrets vedtak om trafikkregulering til alle bydelene kan gjennomføres, må følgende være på plass:

- Veinettet bydelene skal ha vedtaksmyndighet over må fastsettes
- Myndighet til å fatte vedtak må delegeres til bydelene
- Overføring av midler

Det er gjennomført trafikksanerings- og fartssonings tiltak i alle bydelene. Samferdselsetaten har de senere årene gjennomført supplerende fartssonings tiltak i bydelene (Bydel Frogner gjenstår). Supplerings tiltakene er gjennomført bydelsvis. Det vil si at det ikke er gjennomført slike tiltak hvert år i hver bydel. I økonomiplanen er det lagt inn 4 mill. pr år (5 mill. for 2010) til fartssonings tiltak. Midlene må fordeles mellom Samferdselsetaten og bydelene.

Byrådsavdelingen har bedt Samferdselsetaten utarbeide forslag om hvilket veinett den enkelte bydel skal ha ansvaret for og fordeling av midler.

Vi tar sikte på at ordningen kan tre i kraft fra 01.01.2010.

Med hilsen

Ivar Sørli
fung. kommunaldirektør

Ellen-Christine Koren
spesialrådgiver

Godkjent og ekspedert elektronisk

Vedlegg: Byråds sak 107/05 og protokoll fra bystyrets sekretariat

Kopi til: Byrådsavdeling for velferd og sosiale tjenester

Oslo kommune
Byrådet

OSLO KOMMUNE		
BYSTYRETS SEKRETARIAT		
19 MAI 2005 KL. 14 ¹⁰		
SAKSNR. 200500979-1		
AVD.	SAKSB.	ARK.NR.
KOPI		

Byrådssak 107/05

**SKILTING, FARTSHUMPER, OPPMERKING – DELEGASJON AV
MYNDIGHET TIL BYDELENE BJERKE, GRÜNERLØKKA OG VESTRE AKER**

Saksfremstilling:

Bystyret behandlet i møte 19.06.2002, sak 280 Større ansvar til færre bydeler, og fattet blant annet vedtak om etablering av forsøksprosjekter med desentralisering til en eller flere bydeler, herunder trafikkregulering.

Byrådet vedtok 27.05.2003, sak 1125 at bydelene Bjerke, Grünerløkka og Vestre Aker skulle være slike forsøksbydeler.

I byrådssaken er følgende premisser lagt til grunn for forsøket som omhandler trafikkregulering:

- Begrepet trafikkregulering er begrenset til skilting, humper og oppmerking (gangfelt)
- Vedtakskompetansen legges til bydelsutvalgene
- Samferdselsetaten skal være faglig saksforbereder for bydelsutvalgene

Videre er det lagt til grunn at forsøket omfatter lokale, kommunale veier uten kollektivtrafikk, det vil si de samme veiene som bydelene har drifts- og vedlikeholdsansvar for.

I dag er Samferdselsetaten delegert myndighet etter skiltforskriftens § 26 nr 2 første ledd til å fastsette grenser for tettbygd strøk, § 28 nr. 2 annet ledd til treffe vedtak om å sette opp skiltene 516, 524, 528, 530, 531, 532, 534, 536, 538, 540, og 560 og § 29 til å kunne treffe vedtak om å sette opp eller ta ned andre offentlige skilt (jfr. byrådets vedtak av 04.04.1997, byrådets vedtak av 01.04.1997, sak 1220 og bystyrets vedtak 13.03.1996).

Byråden for miljø og samferdsel er delegert myndighet etter skiltforskriften § 26 nr. 1 annet ledd til å fastsette lavere fartsgrenser for bestemt veistrekning enn det som følger av vegtrafikklovens § 6 annet ledd (jfr. byrådets vedtak 08.08.2002, sak 1432, bystyrets vedtak av 20.12.2000, sak 724).

Byrådet er delegert myndighet til å avgjøre lokale trafikkplaner, herunder anleggelse av humper/dumper (bystyrevedtak 06.05.1997, sak 220).

Innsnevring i veibanen kan også være aktuelle tiltak på lokale veier uten kollektivtrafikk. Slike tiltak kan imidlertid medføre krav om endret reguleringsplan. Det foreslås derfor at bydelsutvalgene delegeres myndighet til å vedta innsnevring i veibanen der slike tiltak ikke krever vedtak etter plan- og bygningsloven. Dersom tiltaket krever endret reguleringsplan må bydelen på ordinær måte fremme sak om dette.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Delegasjonen i seg selv medfører ingen økonomiske konsekvenser. De økonomiske konsekvensene av forsøksordningen ivaretas i budsjettprosessen.

Rapporteringsordning

Rapportering fra forsøket med trafikkregulering ivaretas gjennom evalueringen av hele forsøksordningen, jfr. byrådets vedtak av 27.05.2003, sak 1125, bystyrets vedtak av 19.06.2002, sak 280.

Vedtakskompetanse

I byrådssak 1125/03 er det lagt til grunn at vedtakskompetansen i trafikkregulerende saker legges til bydelsutvalget. Byrådet har ikke instruksjonsmyndighet overfor bydelsutvalgene, og delegering av myndighet til bydelsutvalgene må vedtas av bystyret. Dersom bydelene finner det hensiktsmessig at bydelsdirektøren har vedtakskompetanse i slike saker, kan bydelsutvalgene videredelegere myndighet til bydelsdirektøren.

Byrådet innstiller til bystyret å fatte følgende vedtak:

1. Med bakgrunn i bystyrets vedtak av 19.06.2002, sak 280 og byrådets vedtak av 27.05.2003, sak 1125 delegeres bydelsutvalgene i bydelene Bjerke, Grünerløkka og Vestre Aker myndighet til å fatte vedtak:
  - som er delegert kommunen etter forskrifter om offentlige trafikkskilt, vegoppmerking, trafikklyssignaler og anvisninger (skiltforskrifter) §§ 26, 28, pkt 2, 29 og 30 (oppmerking på kjørebane)
  - om å anlegge humper
  - om innsnevring i veibanen der slike tiltak ikke krever vedtak etter plan- og bygningsloven.
2. Myndigheten gjelder lokale, kommunale veier uten kollektivtrafikk. Med lokal veier uten kollektivtrafikk menes her de samme veiene som bydelene har drifts- og vedlikeholdsansvar for.
3. Myndigheten er tidsbegrenset til perioden for forsøk med desentralisering av oppgaver.
4. Samferdselsetaten skal være faglig saksforbereder for bydelsutvalgene.
5. Samferdselsetatens myndighet til å fatte vedtak etter skiltforskriftens §§ 26 nr 2 første ledd, 28 annet ledd og 29, for lokale veier uten kollektivtrafikk i bydelene Bjerke, Grünerløkka og Vestre Aker, trekkes tilbake i forsøksperioden (jfr. byrådets vedtak av 04.04.1997, byrådets vedtak av 01.04.1997, sak 1220 og bystyrets vedtak 13.03.1996).
6. Byråden for miljø og samferdsel sin myndighet til å fatte vedtak etter skiltforskriftens § 26 nr. 1 annet ledd til å fastsette lavere fartsgrenser for bestemt veistrekning enn det som følger av vegtrafikklovens § 6 annet ledd, for lokale veier uten kollektivtrafikk i bydelene Bjerke, Grünerløkka og Vestre Aker, trekkes tilbake i forsøksperioden (jfr. byrådets vedtak 08.08.2002, sak 1432, bystyrets vedtak av 20.12.2000, sak 724).

7. Byrådets myndighet til å fatte vedtak om humper på lokale veier uten kollektivtrafikk i bydelene Bjerke, Grünerløkka og Vestre Aker trekkes tilbake i forsøksperioden (jfr. bystyrevedtak 06.05.1997, sak 220).

Byrådet, den 19.05.2005

Erling Læ

Peter N. Myhre

Trykte vedlegg: Oversikt over trafikkskilt med tilhørende skiltmyndighet
Utrykte vedlegg: Ingen

[200500979]

Sak 61 Skilting, fartshumper, oppmerking - Delegasjon av myndighet til bydelene Bjerke, Grünerløkka og Vestre Aker - Byrådsak 107 av 19.05.2005

Sendt til bystyret.

Samferdsels- og miljøkomiteen har behandlet saken i møte 02/06/2005 sak 61

Følgende representanter deltok under behandlingen av saken:

Rune Gerhardsen (A), Stian Røstad Røsland (H), Khalid Mahmood (A), Rina Mariann Hansen (A), Ola Kvisgaard (H), Hans-Petter Aas (SV), Heidi Rømming (SV), Andreas Behring (SV), Arve Lønnum (F), Bjørn Hansen (F)

Komiteen ble satt med 10 medlemmer. H manglet 1 medlem.

Votering:

Byrådets innstilling ble enstemmig tiltrådt.

Etter dette er samferdsels- og miljøkomiteens innstilling:

1.

Med bakgrunn i bystyrets vedtak av 19.06.2002, sak 280 og byrådets vedtak av 27.05.2003, sak 1125 delegeres bydelsutvalgene i bydelene Bjerke, Grünerløkka og Vestre Aker myndighet til å fatte vedtak:

- som er delegert kommunen etter forskrifter om offentlige trafikkskilt, vegoppmerking, trafikkllyssignaler og anvisninger (skiltforskrifter) §§ 26, 28, pkt 2, 29 og 30 (oppmerking på kjørebanelen)
- om å anlegge humper
- om innsnevring i veibanen der slike tiltak ikke krever vedtak etter plan- og bygningsloven.

2.

Myndigheten gjelder lokale, kommunale veier uten kollektivtrafikk. Med lokal veier uten kollektivtrafikk menes her de samme veiene som bydelene har drifts- og vedlikeholdsansvar for.

3.

Myndigheten er tidsbegrenset til perioden for forsøk med desentralisering av oppgaver.

4.

Samferdselsetaten skal være faglig saksforbereder for bydelsutvalgene.

5.

Samferdselsetatens myndighet til å fatte vedtak etter skiltforskriftens §§ 26 nr 2 første ledd, 28 annet ledd og 29, for lokale veier uten kollektivtrafikk i bydelene Bjerke, Grünerløkka og Vestre Aker, trekkes tilbake i forsøksperioden (jfr. byrådets vedtak av 04.04.1997, byrådets vedtak av 01.04.1997, sak 1220 og bystyrets vedtak 13.03.1996).

6.

Byråden for miljø og samferdsel sin myndighet til å fatte vedtak etter skiltforskriften § 26 nr. 1 annet ledd til å fastsette lavere fartsgrenser for bestemt veistrekning enn det som følger av vegtrafikklovens § 6 annet ledd, for lokale veier uten kollektivtrafikk i bydelene Bjerke, Grünerløkka og Vestre Aker, trekkes tilbake i forsøksperioden (jfr. byrådets vedtak 08.08.2002, sak 1432, bystyrets vedtak av 20.12.2000, sak 724).

7.

Byrådets myndighet til å fatte vedtak om humper på lokale veier uten kollektivtrafikk i bydelene Bjerke, Grünerløkka og Vestre Aker trekkes tilbake i forsøksperioden (jfr. bystyretsvedtak 06.05.1997, sak 220).

Oslo bystyres sekretariat, den 03. juni 2005

Arne Berge

Sak 268 Skilting, fartshumper, oppmerking - Delegasjon av myndighet til bydelene Bjerke, Grünerløkka og Vestre Aker - Byrådsak 107 av 19.05.2005

Sendt til byrådet.

Bystyret har behandlet saken i møte 22/06/2005 sak 268

Votering:

Samferdsels- og miljøkomiteens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Etter dette er bystyrets vedtak følgende:

1.

Med bakgrunn i bystyrets vedtak av 19.06.2002, sak 280 og byrådets vedtak av 27.05.2003, sak 1125 delegeres bydelsutvalgene i bydelene Bjerke, Grünerløkka og Vestre Aker myndighet til å fatte vedtak:

- som er delegert kommunen etter forskrifter om offentlige trafikkskilt, vegoppmerking, trafikksignaler og anvisninger (skiltforskrifter) §§ 26, 28, pkt 2, 29 og 30 (oppmerking på kjørebane)
- om å anlegge humper
- om innsnevring i veibanen der slike tiltak ikke krever vedtak etter plan- og bygningsloven.

2.

Myndigheten gjelder lokale, kommunale veier uten kollektivtrafikk. Med lokal veier uten kollektivtrafikk menes her de samme veiene som bydelene har drifts- og vedlikeholdsansvar for.

3.

Myndigheten er tidsbegrenset til perioden for forsøk med desentralisering av oppgaver.

4.

Samferdselsetaten skal være faglig saksforbereder for bydelsutvalgene.

5.

Samferdselsetatens myndighet til å fatte vedtak etter skiltforskriftens §§ 26 nr 2 første ledd, 28 annet ledd og 29, for lokale veier uten kollektivtrafikk i bydelene Bjerke, Grünerløkka og Vestre Aker, trekkes tilbake i forsøksperioden (jfr. byrådets vedtak av 04.04.1997, byrådets vedtak av 01.04.1997, sak 1220 og bystyrets vedtak 13.03.1996).

6.

Byråden for miljø og samferdsel sin myndighet til å fatte vedtak etter skiltforskriften § 26 nr. 1 annet ledd til å fastsette lavere fartsgrenser for bestemt veistrekning enn det

som følger av vegtrafikklovens § 6 annet ledd, for lokale veier uten kollektivtrafikk i bydelene Bjerke, Grünerløkka og Vestre Aker, trekkes tilbake i forsøksperioden (jfr. byrådets vedtak 08.08.2002, sak 1432, bystyrets vedtak av 20.12.2000, sak 724).

7.

Byrådets myndighet til å fatte vedtak om humper på lokale veier uten kollektivtrafikk i bydelene Bjerke, Grünerløkka og Vestre Aker trekkes tilbake i forsøksperioden (jfr. bystyrevedtak 06.05.1997, sak 220).

Oslo bystyres sekretariat, den 22. juni 2005

Jan Frode Jakobsen

105/09

Oslo kommune
Plan- og bygningsetaten

Selberg Arkitektkontor AS avd. Oslo
Postboks 18 Lilleaker
0216 OSLO
Paal.Olsen@Selberg.no

Dato: 11 SEPT. 2009

Arkivkode: 531

Deres ref: Vår ref (saksnr): 200903559-14 Saksbeh: Tine Aagesen
Oppgis alltid ved henvendelse

Byggeplass:	BJØRVIKA	Eiendom:	0/0
Tiltakshaver:	Sias AS	Adresse:	Nedre vei 8, Bygg 15, 3183 HORTEN
Søker:	Selberg Arkitektkontor AS avd. Oslo	Adresse:	Postboks 18 Lilleaker, 0216 OSLO
Tiltakstype:	Kaier og moloer	Tiltaksart:	Oppføring

TILLATELSE ETT TRINN
FLYTENDE KUNSTVERK I HAVNEBASSENGET, BJØRVIKA

Svar på søknad om tillatelse for tiltak etter plan- og bygningslovens § 93.

Søknaden omfatter etablering av flytende kunstverk "She lies / Hun ligger" i havnebassenget i Bjørvika syd for operaen og øst for feltene A10/A21 /A35.

I medhold av plan- og bygningslovens § 93 første ledd bokstav a) og 95 nr. 1 godkjennes søknaden, mottatt Plan- og bygningsetaten den 27.03.09 med siste komplettering 04.09.09. Det vises for øvrig til søknadens vedlagte tegninger, utsnitt av reguleringskart og ansvarsretter.

I medhold av plan- og bygningsloven av 27.06.2008 § 19-2 jfr. overgangsforskrift § 13 gis dispensasjon fra reguleringsplanens arealformål (E0- friområde sjø og E1 – trafikkområde sjø). Dispensasjonen gis midlertidig med varighet inntil kommunen krever tiltaket flyttet.

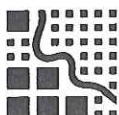
Det foreligger ikke protester til søknaden.

Denne tillatelse og de kart og tegninger den henviser til, skal alltid være tilstede på byggeplassen.

Plan- og bygningsetaten behandler denne sak etter myndighet tildelt etaten i bystyrevedtak av 06.05.97; sak 220, jfr. byrådsvedtak av 27.06.97, sak 1425.

Bortfall av tillatelse

En tillatelse gjelder i 3 år. Tiltaket må være satt i gang innen 3 år, ellers faller tillatelsen bort. Ved søknad etter § 93 begynner fristen å løpe fra vedtaksdato. Ved eventuell klage på vedtaket begynner fristen å løpe fra dato for det endelige vedtaket i klagesaken.

Plan- og bygningsetaten
Boks 364 Sentrum
0102 Oslo

Besøksadresse:
Vahls gate 1, 0187 Oslo
www.pbe.oslo.kommune.no

Sentralbord: 02 180 Bankgiro: 6003.05.58920
Kundesenteret: 23 49 10 00 Org.nr.: 971 040 823 MVA
Telefaks: 23 49 10 01
E-post: postmottak@pbc.oslo.kommune.no

Søknaden:

Søknaden omfatter flytende kunstverk i havnebassenget plassert syd for operaen og øst for feltene A10, A21 og A35.

Tiltakets festeanordning skal fundamenteres i de nye massene som utgjør underjordisk skipsstøtfull foran operaen. Selve kunstverket er en skrånende pyramideform hvor det høyeste punktet er 12,4 meter over havflaten. Det er utført i syrefast stål med felter av reflekterende glass og skal plasseres på en pontong som flyter i vannet. Pontongen vil drive fritt rundt sin egen akse innenfor en radius på 25 meter.

Kunstverket skal ikke utstyres med belysning. Det må etter sjøsetting gjøres en vurdering sammen med havnemyndighetene hvorvidt det er et behov for å montere en lanterne på byggverket dersom trafikale og sikkerhetsmessige forhold skulle tilsi dette.

Opprinnelig søknad viste en annen plassering av kunstverket mer sentralt i havnebassenget mot Langkaia og Havnelageret. Søknaden har i ettertid blitt revidert for å imøtekomme innspill fra Ruter, Byantikvaren og Plan- og bygningsetaten. Kravet om flytting er begrunnet i behov for plass for lokalbåttrafikk, å holde den innregulerte siktlinjen fra flytogterminalen til Hovedøya fri for installasjoner samt å holde vannbassenget i Bjørvika mest mulig åpent.

Godkjenninger:

Følgende tegninger/foto og kart er lagt til grunn for tillatelsen:

Beskrivelse	Tegningsnr	Dato	PBE-id
Oppriss A		10.02.2009	1/16
Oppriss B		10.02.2009	1/17
Oppriss C		10.02.2009	1/18
Oppriss D		10.02.2009	1/19
Snitt gjennom opera og senketunnel	K030	30.06.2009	12/6

Følgende foretak har fått godkjent ansvarsrett i tiltaket.

Organisasjonsnr Navn	Beskrivelse
860882582 Raaen entreprenør AS	UTF/KUT ttkl 2 utførelse og kontroll av pontongfundament i plasstøpt betong
976810015 Reinertsen AS	PRO / KPR ttkl 2. bygninger og installasjoner, flytepontong
976536320 Selberg Arkitektkontor AS	SØK ttkl 1
976879406 SIAS AS	UTF / KUT ttkl 1 bygninger og installasjoner, flytepontong og kunstverk i glass og stål PRO / KPR ttkl 1 installasjoner, glasskonstruksjon

Gjeldende plangrunnlag:

Tiltaket er omfattet av reguleringsplan for Bjørvika – Bispevika – Lohavn, S-4099 av 15.06.2004 samt reguleringsplan for senketunnelen for E18, S-3982 av 18.06.2003.

Selve forankringen helt konkret er plassert i område regulert til spesialområde 6 – område for undersjøisk skipsstøtvoll gjennom S-3982, mens selve kunstverket skal flyte i vannflaten i område regulert til friområde (sjø), (felt E0) og trafikkområde (sjø), (felt E1) i S-4099.

Estetiske krav:

Plan- og bygningslovens § 74 nr 2 sier at ”Kommunen skal se til at ethvert arbeid som omfattes av loven, blir planlagt og utført slik at det etter kommunens skjønn tilfredsstiller rimelige skjønnshensyn både i seg selv og i forhold til omgivelsene. Tiltak etter denne lov skal ha en god estetisk utforming i samsvar med tiltakets funksjon og med respekt for naturgitte og bygde omgivelser”.

Konseptet bak ”She lies / Hun ligger”, utført av den italienske kunstneren Monica Bonvicini, er et kunstverk som skal opptre i samspill med operaen og med vann som sentralt element. ”She lies” er vinneren av en lukket konkurranse utlyst av Utsmykkingsfondet for offentlige bygg hvor juryen har bestått av deltakere fra Statsbygg, Snøhetta, Oslo Havn, Hav eiendom og Statens Vegvesen. Konkurransens program var en bestilling av et kunstverk i vann og med vann som sentralt element. Tiltaket er utformet nettopp med tanke på en relasjon med de naturgitte og bygde omgivelser, slik estetikkparagrafen i plan- og bygningsloven krever.

Plan- og bygningsetaten ønsker ikke å overprøve de kunstfaglige og estetiske vurderinger som her er gjort av juryen og som danner grunnlag for vinnerforslaget og for denne søknaden. Det har imidlertid vært sentralt for etaten at kunstverkets plassering nå er flyttet slik at det får en mindre dominerende plassering i vannbassenget, er trukket noe nærmere operaen og at siktlinjen fra flytogterminalen til Hovedøya holdes åpen. Tiltakets størrelse gjør at siktlinjen som går fra Mariakirken til Akershus festning også ivaretas.

Uttalelser fra annen myndighet:

Det foreligger (udatert) uttalelse fra Statens Vegvesen Region Øst som bekrefter at de ikke har noen innvendinger mht plassering av omsøkt kunstprosjekt.

Det foreligger uttalelse fra Oslo Havn KF fra 20.02.2009 hvor det med hjemmel i Havne- og farvannsloven § 18 2. ledd gis tillatelse til å etablere kunstinstallasjonen She lies / Hun ligger.

Det foreligger uttalelse fra Ruter i e-post av 07.05.2009. Det påpekes at Langkaia er utpekt som terminal for rutegående lokalbåter, men det er foreløpig ikke tatt stilling til hvorvidt Ruter skal etablere et båttilbud fra dette området. Bygdøyfergene har opplyst at forholdene ved Langkaia er vanskelige og at den foreslåtte plassering av kunstinstallasjonen vil forverre dette. Det anbefales derfor at installasjonen flyttes 25 meter østover langs skipsstøtvollen for å sikre at seilingsforholdene ikke forverres.

Det foreligger uttalelse fra Kulturetaten i brev av 28.05.2009. Kulturetaten er av den oppfatning at det estetiske aspektet i forhold til operahuset er godt ivaretatt gjennom den internasjonale konkurransen gjennomført av Utsmykkingsutvalget og de store byplanmessige endringene som senere har skjedd kan ikke danne vurderingsgrunnlag for dette allerede eksisterende kunstprosjektet.

Kulturetaten ser på det som en svakhet at kunst i det offentlige uterom ikke er underlagt en mer helhetlig kunstpolitisk plan for Bjørvika og mener at dette komplekse samspillet mellom en rekke ulike aktører og interesser ideelt sett burde vært sett på i en helhetlig sammenheng som inkluderer de nye planene for museer, bibliotek, andre kunst- og kulturinstitusjoner og kulturminnepark.

Byantikvaren har uttalt seg gjennom deltakelse i møte 23.06.2009 med tilhørende møtereferat av 29.06.09. De er opptatt av utsynet til Hovedøya, at vannbassenget foran Langkaia skal holde fritt og av

vannregnskapet i Bjørvika. Kunstverket er av en slik størrelse at det opptar plass i havnebassenget, men så lenge det knytter seg nærmere operaen og utstikkeren (A21, A10, A11), kan dette aksepteres.

Det er på Plan- og bygningsetatens oppfordring innhentet uttalelse fra Bjørvika Infrastruktur av 11.05.2009. De kommenterer at kunstverket i utgangspunktet ligger utenfor Bjørvika Infrastrukturs ansvarsområde og det vil heller ikke inngå i det kunstkonseptet de er i ferd med å utvikle. De ønsker derfor ikke å uttrykke sterke meninger om kunstverket som sådan, men ser på det som positivt dersom det kan bidra som en publikumsattraksjon i området.

Det påpekes at lokaliseringen vil kunne begrense båttrafikkens manøvreringsmulighet utenfor Langkaia.

Plan- og bygningsetatens kommentarer til uttalelser:

På bakgrunn av de uttalelser og diskusjoner som er gjort i etterkant av mottak av søknad, har plassering blitt endret og revidert kart og illustrasjoner innsendt. Dette medfører at innspill fra Byantikvaren, Ruter og Bjørvika Infrastruktur har blitt imøtekommet.

Når det gjelder Kulturostatens ønske om utarbeidelse av en helhetlig kunstpolitisk plan for Bjørvika, er allmenningene, havnepromenaden og byggeområdene alle omfattet av temaheftet for kunst. Om det blir noen videre detaljering og presisering av dette temaheftet i forhold til alle de nye kulturinstitusjonene, bør kunne spilles inn til Bjørvika Infrastruktur som er ansvarlig for temaheftet.

Dispensasjoner:

Tiltaket er i strid med reguleringsplan og er avhengig av dispensasjon for å kunne få tillatelse.

Plan- og bygningsloven av 27.06.2008 § 19-2 jfr. § 34-2, jfr. overgangsforskrift av 15.06.2009 § 13, gir anledning til å dispensere fra bestemmelser fastsatt i eller i medhold av loven på nærmere vilkår.

Det følger av § 19-2, 2. ledd at det ikke kan dispenseres dersom hensynet bak bestemmelsen det dispenseres fra, eller hensynene i lovens formålsbestemmelse, blir vesentlig tilsidesatt. Videre fremgår det at det skal foretas en avveining av hensynene som taler for og i mot en dispensasjon. Det kan bare dispenseres dersom det foreligger en klar overvekt av hensyn som taler for en dispensasjon. I § 19-2, 3. og 4. ledd er det fremhevet ulike hensyn som skal tillegges særlig vekt i vurderingen.

Området hvor tiltaket skal plasseres er omfattet av to reguleringsplaner; S-3982 regulerer havbunnen hvor tiltaket skal forankres, mens selve kunstverket vil flyte i vannflaten som er regulert til friområde sjø (felt E0) og trafikkområde sjø (felt E1) i reguleringsplan S-4099. Plan- og bygningsetaten har konkludert med at det kun er nødvendig å behandle dispensasjonsforholdet knyttet til hoveddelen av tiltaket, altså vannflaten.

Som begrunnelse for at dispensasjonen skal gis oppgir ansvarlig søker følgende momenter:

- Forholdet til havnemyndighetene er avklart ved at Oslo Havn KF har gitt samtykke til tiltaket i medhold av lov om havner og farvann (1984). Tiltaket er forankret i skipstøtvollen, men endrer ikke vollens egenskaper til å hindre påkjørsel.
- Forholdet til ansvarlig myndighet for undersjøisk tunnel er avklart ved at Statens vegvesen har gitt samtykke til tiltaket. Kollektivselskapet Ruter AS har anbefalt plasseringen.
- Tiltaket er en kunstinstallasjon med høy estetisk kvalitet og oppfyller dermed krav til utforming, både i reguleringsplanens og i plan- og bygningsloven. Kunstverket er utformet spesielt med tanke på plassering utenfor operabygningen og har blitt godkjent av Utsmykningsutvalget.
- Etablering av tiltaket er ikke til hinder for vollens funksjon eller vedlikehold av skipsstøtvollen. Omsøkte tiltak er dermed ikke i strid med hensynet reguleringsbestemmelsen er ment å ivareta.
- Det foreligger ingen protester til nabovarselet.

- Tiltaket vil ikke være til hinder for bruk av havnebassenget. Navigering i nærheten av kunstverket vil riktignok kreve aktsomhet hos sjøfarende, men ikke mer enn det som er å påregne i et havnebasseng.

Det ble ved utarbeidelsen av reguleringsplan for Bjørvika – Bispevika – Lohavn (S-4099) tatt en klar stilling til i hvor stor grad det skulle tillates at byggeområder utvides ut i fjordrommet. Byutviklingen skal ikke medføre utvidelse av byggbart areal på bekostning av vannområdet. Det er blant annet i Bispevika, på Sørengutstikkeren og ved Grønliå gitt en viss frihet i detaljutformingen av bebyggelsens møte med vann, men det stilles krav om et vannregnskap hvor bebyggelse ut i fjorden skal kompenseres med tilsvarende etablering av kanaler og andre vannrom. Dette for å sikre at det totale fjordarealet (mer eller mindre) opprettholdes. I området rundt operaen finnes ingen slik fleksibilitet og intensjonen har vært at all byggevirkosomhet skal forholde seg til de avsatte byggeområdene innenfor planen. Vannflaten er regulert til friområde og trafikkområde for å tilrettelegge for lek, opphold og båttrafikk uhindret av annen aktivitet. Det er avklart at kunstverket nå ikke vil være i strid med eventuell rutebåttrafikk som måtte etableres i området. Det vil også få en slik størrelse at fritidsbåter tydelig vil kunne se det og dermed unngå sammenstøt.

Når det gjelder dispensasjonsforholdet til friområdet er Plan- og bygningsetaten noe mer usikker. Det er planlagt etablert en bystrand og trolig blir det også et større parkområde på området syd for operaen. Det diskuteres også etablering av en kulturhavn (Snelda) på felt A11. Detaljene rundt disse planene har ennå verken vært behandlet i Plan- og bygningsetaten eller politisk. På det tidspunktet dette er klart og opparbeidet, kan det bli nødvendig å vurdere kunstverkets plassering på nytt. Det er dokumentert med soldigrammer at tiltaket ikke vil medføre noen negative konsekvenser i forhold til brukbarheten av arealene på utstikkeren. Dog er det grunn til å tro at på grunn av sin størrelse og form, kan kunstverket komme til å bli et egnet svømmemål, og det bør dermed gjøres vurderinger i forhold til sikkerhet rundt dette. Plan- og bygningsetaten er av den klare oppfatning at det er friområdenes interesser som skal tale sterkest dersom det oppstår en konflikt. Dog ligger realiseringen av dette fremdeles noen år frem i tid, og Plan- og bygningsetaten ønsker derfor å gi tillatelse til kunstverket, men av midlertidig varighet. Midlertidigheten gjelder til området syd for operaen er opparbeidet og man kan gjøre en vurdering av samspillet mellom de aktiviteter som måtte etableres der og kunstprosjektet.

Plan- og bygningsetaten finner etter ovennevnte at vilkårene for dispensasjon etter plan- og bygningsloven § 19-2 er oppfylt, og søknaden om dispensasjon innvilges. Det understrekes at dispensasjonen er midlertidig og at det må tas en fornyet vurdering når aktiviteter på feltene ytterst på Bjørvikautstikkeren er etablert og i drift.

Plan- og bygningsetatens samlede vurdering:

Plan- og bygningsetaten er gjort kjent med at kunstverkets utforming og plassering har vært gjenstand for en grundig og kvalifisert prosess i utsmykkingsutvalget for offentlige bygg og juryen for konkurransen. Det omsøkte tiltaket er en del av et helhetlig kunstkonsept for operaen, som i alt utgjør åtte prosjekter. De øvrige er: forplassen og taket, fasader og scenetårn, en performativ handling under grunnsteinsnedleggelsen, garderobevolumene, håndinnbundet bok med fotografier og tekst fra byggeplassen, sceneteppet, film- og videoprojekt fra operaen i den gamle Folketeaterbygningen og til slutt vannprosjektet She lies / Hun ligger. Dette er et grundig gjennomtenkt konsept hvor de ulike delprosjektene alle er viktige brikker for å utgjøre en helhet.

Det vises til avsnittet estetiske krav. Plan- og bygningsetaten ønsker ikke å overprøve de kunstfaglige og estetiske vurderinger som her er gjort av juryen og som danner grunnlag for vinnerforslaget og for denne søknaden. Etaten opplever det imidlertid som uheldig å bli trukket inn i prosessen på et så sent tidspunkt og

vil i eventuelle framtidige situasjoner fraråde at det utlyses kunstkonkurranser hvor sentrale byrom i Bjørvika er en del av konkurranseområdet uten at det gis mulighet til å gi planfaglige innspill. I denne situasjonen er avgrensning av konkurranseområdet i vannbassenget gjort, uten at planmyndigheten har vært involvert i diskusjonen om hvorvidt vannflaten kunne frigjøres til utsmykkingsprosjekter av denne størrelsen. Det vises til drøfting under avsnittet dispensasjoner.

Det er grunn til å tro at materialvalg kombinert med plasseringen i vannet vil gjøre at kunstverket raskt forfaller dersom det ikke vedlikeholdes. Det er Statsbygg på vegne av operaen som skal forvalte kunstverket og Plan- og bygningsetaten forutsetter at regelmessig vedlikehold ivaretas på en tilfredsstillende måte. Manglende vedlikehold og forfall vil kunne medføre at tillatelsen trekkes tilbake og kunstverket kreves fjernet.

Plan- og bygningsetaten gir med dette tillatelse til tiltaket, men presiserer at dispensasjonen og dermed tillatelsen er midlertidig. Byutviklingsområdet i Bjørvika er i utvikling og kunstverkets omgivelser er på langt nær utbygd i henhold til vedtatt plan. Plan- og bygningsetaten er spesielt opptatt av å kunne vurdere konsekvensene i forhold til tiltakets nærhet til den planlagte parken / stranden på utstikkeren syd for operaen (feltene A21, A10, A11). Derfor gis dispensasjonen med midlertidig varighet. Den tidsbegrenses ikke konkret i tid, men er gyldig inntil kommunen eventuelt krever tiltaket flyttet. Plan- og bygningsetaten ser at det kan være behov for en fornyet vurdering når aktiviteter på feltene ytterst på Bjørvikautstikkeren er etablert og i drift eller dersom en ser at kunstverket ikke vedlikeholdes godt nok.

Avfallsplan:

Det kreves ikke avfallsplan for tiltaket.

Kontroll:

Ansvarlige kontrollforetak er ansvarlig for at kontrollen blir gjennomført og dokumentert slik som fastsatt i kontrollplanene og tildelt ansvarsrett. Avvik skal registreres, begrunnes og om nødvendig skal det gjennomføres omprosjektering.

Særlig om produkter i byggverk og vesentlige mangler

Det forutsettes at produkter som benyttes i byggverket innehar nødvendig produktgodkjenning og at produktsertifikatene samsvarer med de produkter som faktisk benyttes.

Dersom det via kommunalt tilsyn eller på annen måte avdekkes vesentlige mangler knyttet til byggverket, produkter i byggverket eller dokumentasjon knyttet til produkter, vil kommunen måtte vurdere om den finner innvilgelse av midlertidig brukstillatelse ubetenkelig og at manglene/produktene ikke vil kunne ha betydning for liv, helse og sikkerhet.

Ved umiddelbar fare for liv, helse og sikkerhet kan ikke kommunen gi midlertidig brukstillatelse. Kommunen kan heller ikke gi dette dersom det er usikkert om ferdigattest vil kunne gis. Ved alvorlige mangler, som ikke innebærer en umiddelbar fare, – forutsatt at man antar at mangelen kan rettes opp-, kan kommunen kreve sikkerhetsstillelse i medhold av pbl §99 nr. 2 for at feil og mangler utbedres.

Ferdigstillelse:

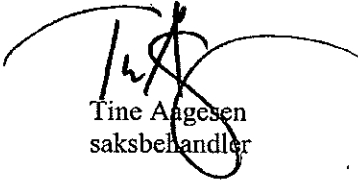
Når tiltaket er ferdig, skal kommunen etter anmodning fra ansvarlig søker utstede midlertidig brukstillatelse eller ferdigattest (NBR blankett nr 5167). Dokumentasjon i samsvar med vedlagt håndblad 88-4010 skal vedlegges.

Klageadgang:

Dette vedtaket kan påklages. Frist for å klage er satt til tre uker etter mottakelse av dette brevet. Se vedlagte orientering.

PLAN- OG BYGNINGSETATEN
Avdeling for områdeutvikling
Områdeplan 5 - Fjordbyen

Berit Skarholt
avdelingsdirektør

Tine Aagesen
saksbehandler

Kopi til (med faktura, uten vedlegg):

Sias AS, Nedre vei 8, Bygg 15, 3183 HORTEN, hans.tangen@sias-as.no

Kopi til (uten vedlegg):

Bydel Gamle Oslo
Bydel St.Hanshaugen
Byantikvaren
Ruter
Oslo Havn KF
Kulturetaten

Vedlegg:

Skjema for anmodning om ferdigattest eller midlertidig brukstillatelse
Håndblad 88-4010
Informasjon om elektronisk saksbehandling
Orientering om klageadgang
Tiltakshaver (med faktura uten vedlegg)